An iarmhír threise

Sa Ghaeilge, nuair a bhíonn béim á léiriú ar dhuine amháin seachas ar dhuine eile (msh *tá mo mhálasa níos troime ná a ceannsa*, *is féidir leosan imeacht ach fanfaimidne*, *léiríonn sé níos mó fútsa ná fúmsa*), úsáidtear iarmhír threise, ní hionann agus teangacha eile ar nós an Bhéarla ina léirítear an bhéim sin trí threise ghutha a chur ar an bhfocal ábhartha.

Is le forainmneacha réamhfhoclacha (*liomsa*, *uirthise*, *orthusan*, etc), le hainmfhocail i ndiaidh na haidiachta sealbhaí (*mo pheannsa*, *a chuidsean*, *bhur scoilse*, etc), agus le foirmeacha táite den bhriathar (*ithimse*, *déanaigíse*, *fanfaimidne*, etc) is mó a úsáidtear na hiarmhíreanna treise sa Ghaeilge. Is féidir mar an gcéanna an iarmhír threise a chur leis an bhfocal deiridh in aon fhrása ainmfhoclach, cé acu ainmfhocail (*mo ghuthán pócasa*, *a spéaclaí gréinese*), aidiachtaí (*mo pheann deargsa*, *a gcathracha mórasan*), nó dobhriathra (*a leagan amachsan*), srl iad.

- Tá dhá fhoirm ag gach iarmhír threise: foirm leathan a úsáidtear más ar chonsan nó guta leathan a chríochnaíonn an focal a bhfuil iarmhír threise á cur leis, agus foirm chaol a úsáidtear más ar chonsan nó guta caol a chríochnaíonn an focal..
- Nuair a chuirtear iarmhír threise a thosaíonn le s le focal a chríochnaíonn ar -s, cuirtear fleiscín idir an dá *s*, i.e. *mo chos-sa*, *a iris-sean*, *thagaidís-sean*.
- Mar an gcéanna, nuair a chuirtear iarmhír threise a thosaíonn le n le focal a chríochnaíonn ar -n, cuirtear fleiscín idir an dá *n*, i.e. *ár gclann-na*, *ár gcumainn-ne*.
- Baineann na rialacha seo le gach focal seachas roinnt forainmneacha réamhfhoclacha a bhfuil foirmeacha treise ar leith acu (féach Tábla 2 thíos). Tá foirmeacha treise na bhforainmneacha pearsanta (*mise*, *tusa*, etc) le fáil faoi na Forainmneacha Pearsanta.

1. Iarmhíreanna Treise le hAinmfhocail, Briathra agus Aidiachtaí

Pearsa	Iarmhír threise	Ainmfhocail	Briathra	Aidiachtaí
1ú uatha	**-sa** (leathan) **-se** (caol)	*mo chlannsa*, *mo thuras-sa* *mo ghairdínse*, *m'iris-se*	- *tagaimse*	*mo chóta mórsa* *mo chóta maithse*
2ú uatha	**-sa** (leathan) **-se** (caol)	*do chlannsa*, *do thuras-sa* *do ghairdínse*, *d'iris-se*	*dhéanfása* -	*do chóta mórsa* *do chóta maithse*
3ú uatha fir.	**-san** (leathan) **-sean** (caol)	*a chlannsan*, *a thuras-san* *a ghairdínsean*, *a iris-sean*	-	*a chóta mórsan* *a chóta maithsean*
3ú uatha bain.	**-sa** (leathan) **-se** (caol)	*a clannsa*, *a turas-sa* *a gairdínse*, *a hiris-se*	- -	*a cóta mórsa* *a cóta maithse*
1ú iolra	**-na** (leathan) **-ne** (caol)	*ár gclann-na*, *ár dturasna* *ár ngairdín-ne*, *ár n-irisne*	*bhíomarna* *théimisne*	*ár gcótaí mórana* *ár gcótaí maithene*
2ú iolra	**-sa** (leathan) **-se** (caol)	*bhur gclannsa*, *bhur dturas-sa* *bhur ngairdínse*, *bhur n-iris-se*	- *fanaigíse*	*bhur gcótaí mórasa* *bhur gcótaí maithese*
3ú iolra	**-san** (leathan) **-sean** (caol)	*a gclannsan*, *a dturas-san* *a ngairdínsean*, *a n-iris-sean*	*bhíodarsan* *d'íosfaidís-sean*	*a gcótaí mórasan* *a gcótaí maithesean*

2. Iarmhíreanna Treise le Forainmneacha Réamhfhoclacha

	1ú uatha	2ú uatha	3ú uatha fir.	3ú uatha bain.	1ú iolra	2ú iolra	3ú iolra
ag	**agamsa**	**agatsa**	**aigesean**	**aicise**	**againne**	**agaibhse**	**acusan**
ar	**ormsa**	**ortsa**	**airsean**	**uirthise**	**orainne**	**oraibhse**	**orthusan**
as	**asamsa**	**asatsa**	**as-san**	**aistise**	**asainne**	**asaibhse**	**astusan**
chuig	**chugamsa**	**chugatsa**	**chuigesean**	**chuicise**	**chugainne**	**chugaibhse**	**chucusan**
de	**díomsa**	**díotsa**	**desean**	**dise**	**dínne**	**díbhse**	**díobhsan**
do	**domsa**	**duitse**	**dósan**	**dise**	**dúinne**	**daoibhse**	**dóibhsean**
faoi	**fúmsa**	**fútsa**	**faoisean**	**fúithise**	**fúinne**	**fúibhse**	**fúthusan**
i	**ionamsa**	**ionatsa**	**annsan**	**intise**	**ionainne**	**ionaibhse**	**iontusan**
idir	-	-	-	-	**eadrainne**	**eadraibhse**	**eatarthusan**
le	**liomsa**	**leatsa**	**leis-sean**	**léise**	**linne**	**libhse**	**leosan**
ó	**uaimse**	**uaitse**	**uaidhsean**	**uaithise**	**uainne**	**uaibhse**	**uathusan**
roimh	**romhamsa**	**romhatsa**	**roimhesean**	**roimpise**	**romhainne**	**romhaibhse**	**rompusan**
thar	**tharamsa**	**tharatsa**	**thairis-sean**	**thairstise**	**tharainne**	**tharaibhse**	**tharstusan**
trí	**tríomsa**	**tríotsa**	**trídsean**	**tríthise**	**trínne**	**tríbhse**	**tríothusan**
um	**umamsa**	**umatsa**	**uimesean**	**uimpise**	**umainne**	**umaibhse**	**umpusan**